

Neerlands diep

Academie voor publieke
bouw- en infraprojecten

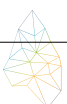
Q³

Neerlands diep
Kwartaalrapportage
Derde kwartaal 2022

Derde kwartaalrapportage 2022

In deze derde kwartaalrapportage van 2022 lees je meer over de diverse activiteiten van Neerlands diep in de maanden juli, augustus en september.

Met rappe schreden spoedt het jaar 2022 zich voort. In het jaarlijkse evenement Nd Zomergast trapte Neerlands diep de eindspurt af. In deze bijeenkomst vertelden diverse koppels uit het vak over hun samenwerking rond het thema innovatie. Hoe uiteenlopend hun ervaringen ook waren en hoe verschillend hun opgave, één ding kwam in ieder verhaal terug: hoe belangrijk het is om tijd voor elkaar te nemen. Het klinkt zo makkelijk, maar het komt er vaak niet van: tijd om elkaar daadwerkelijk te leren kennen en oprecht te begrijpen. Een thema dat we als Neerlands diep herkennen en dat in vrijwel al onze activiteiten en programma's terug te vinden is. Het verheugt ons dan ook dat het aantal terugkomdagen weer stevig in de lift zit, na een relatief stille periode tijdens corona. Zo'n terugkomdag is een mooi moment om het onderlinge netwerk weer te verstevigen en even de tijd te nemen voor elkaar aan de hand van een thema uit de wereld van de bouw- en infrastructuur. Ook, of misschien juist, als de certificatuuruitreiking al meer dan tien jaar geleden is.

Inhoud

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

Nd BRUG 20	Supervisie effectieve communicatie
Nd KERN 22-24	Seminar 2: In welke werkelijkheid werk jij?
Nd BRUG 19	Module 7: De Oogst
Nd BRUG 21	Module 1: De Spiegel
Nd BRUG 20	Module 3: Mijn Team
Nd KERN 20-22	Seminar 7: Beelden en communicatie
Nd TOP 6	Tweede bijeenkomst: Persoonlijk leiderschap

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

Nd BRUG 12	Alumni bijeenkomst
Nd KERN 17-19	Alumni bijeenkomst
Nd KERN 18-20	Alumni bijeenkomst

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ND PROJECTPATRONEN	Reflectiesessie	9
ND PROJECTPATRONEN	Reflectiesessie	9
ND TEAMLEREN TRIO GRONINGEN	Vervolgsessie synergie	10
ND ROJECTPATRONEN	Large scale werksessie	11

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

4	ND ZOMERGAST	12
4	Innoveren in de praktijk	
4	ND SOCIËTEIT	13
	De academische blik van... Klaas Veenma	

SAMENWERKEN MET DE MARKT

5	DE VERBINDERS	14
6	Vierde reflectiesessie maatwerkprogramma Afsluitdijk	
6	DE VERBINDERS	14
	Vijfde reflectiesessie maatwerkprogramma Afsluitdijk	

PROJECTENNETWERK

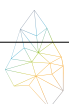
7	PROJECT RENOVATIE VAN BRIENOORDBRUG	15
	Introductiebijeenkomst	

NEERLANDS DIEP

8	RAAD VAN ADVIES	16
8		

DOORKIJK

8	DOORKIJK KOMEND KWARTAAL	17
	AFSLUITING	18

Individuele programma's

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 20

4, 5, 7, 8
JULI

Supervisie effectieve communicatie

Online supervisiebijeenkomsten als verlengstuk van module 2.

Twee weken na de tweede module gingen de deelnemers onder begeleiding in vier verschillende groepen aan de slag met eigen casuïstiek. Deze keer in online samenkomsten. Onderwerp van de supervisiebijeenkomsten was effectief leren communiceren op basis van double loop leren middels de KAR-methode (Kader-Actie-Resultaat). Mooi om te ervaren dat ook een online aanpak in dit geval prima resultaten oplevert!

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 4 | ProRail 3 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | HWBP 2

Nd KERN 22-24

5, 6, 7
SEPTEMBER

Seminar 2:

In welke werkelijkheid werk jij?

Projectmanagers opereren in steeds meer complexe projecten met steeds meer onzekerheden.

Seminar 2 is gericht op de werkelijkheid binnen deze projecten.

Professor Ernst ten Heuvelhof trapte het driedaagse seminar af en nam de deelnemers mee in de wereld van procesmanagement. Dag twee nam Jurg Thölke de deelnemers mee in organisatiedynamiek ten opzichte van hun positie en rol. En vooral: hoe kunnen deelnemers balans vinden tussen het speelveld van de organisatie, het project en het eigen leiderschap. Op de derde dag keken de deelnemers met Marijke Dekkers naar Vensters op de wereld. Samen bepaalden ze door welk venster de deelnemers nou daadwerkelijk keken.

Al met al werden de drie dagen als intensief met veel inzichten en verdieping beleefd. Het gaf ook meteen een goede eerste stap in het eigen groepsdynamische proces.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Den Haag 1 | Gemeente Utrecht 1 | HWBP 2 | Ministerie van infrastructuur en Waterstaat 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 19

8, 9
SEPTEMBER

Module 7: De Oogst

Bij de allerlaatste module van Brug 19 waren alle deelnemers aanwezig en dat maakte het tot een intens, waardevol feestje met diepgang en fun.

Op de eerste dag hadden de deelnemers in groepjes alles uit de kast getrokken om zelf een workshop te verzorgen met als onderwerp een thema uit het programma. Ze hadden gekozen voor: Betekenisvolle Werkrelaties, Chaordisch Projectmanagement, Aikido, de KAR-methodiek en Voice Dialogue. Alle workshops waren goed, creatief en interactief. De kracht van herhaling betaalde zich uit: mensen gaven aan dat er nu nog een extra laagje bij kwam en dat ze nog meer in handen hebben om de aangereikte tools in te gaan zetten in hun werk.

Hoewel iedereen volledig 'klaar' was hebben we toch na het eten een uurtje ingeruimd voor een weldadige complimenten-douche die ook erg werd gewaardeerd.

Dag 2 stond in het teken van de persoonlijke oogst. Opdracht was om de eigen leer-reis te verbeelden aan de hand van de belevingsatlas. Iedereen heeft zijn/haar reis prachtig getekend en daarvoor gebruik gemaakt van elkaars aanvullingen en feedback. De laatste 2 uur zijn die platen aan elkaar gepresenteerd. De programmamanagers waren bijzonder onder de indruk van de persoonlijke groei en reflecties.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Utrecht 1 | HWBP 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1

Nd BRUG 21

8, 9
SEPTEMBER

Module 1: De Spiegel

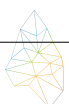
In de zomer vonden de eerste proevegesprekken plaats met alle deelnemers. In september begon Nd Brug 21 met frisse energie aan het programma.

De ochtend van dag 1 stond in het teken van onderlinge (verdiepte) kennismaking. Het begon wat onwennig, maar na de check-in, luchtige kennismaking en verdiepte kennismaking was het ijs gebroken. De middag werd verzorgd door Judith Budde. Heel laagdrempelig introduceerde zij 'ik (k)en mijn ikken'. De deelnemers gingen vervolgens in groepen met elkaar in gesprek. Dat leverde mooie inzichten op.

De volgende ochtend stond de paardenspiegel op het programma. Na een algemene inleiding van Annemarie van der Toorn gingen de deelnemers aan de slag in de bak. Voor sommigen bij aanvang echt heel spannend, maar achteraf voor iedereen indrukwekkend. De middag van dag 2 stond in het teken van de individuele leervragen en het onderling spiegelen. We merkten op dat de deelnemers aan het eind van de module heel vermoeid waren. De start van het traject, de kennismaking, het wennen aan elkaar en het vertrouwd worden met elkaar vreet energie, nog afgezien van het appèl dat op de deelnemers is gedaan in de inhoudelijke onderdelen. Maar uit de reflecties bleek dat men zich al erg vertrouwd voelde in de groep en dat menigeen al flink aan het denken is gezet in deze module.

Rijkswaterstaat 6 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 4 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | Gemeente Utrecht 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1 | TenneT 1

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 20**15, 16**
SEPTEMBER**Module 3: Mijn Team**

In module 4 stonden de teams van de deelnemers en hun eigen rol in het team centraal. Samenwerking en teamontwikkeling waren belangrijke thema's tijdens deze dagen.

Op de Uylenburg in Delfgauw gingen de deelnemers aan het werk met Muriëlle Spanhof van Teamchange om zicht te krijgen op de ontwikkelingsmogelijkheden van hun eigen teams. De doorvertaling naar de eigen casuïstiek stond centraal, op basis van vragenlijsten die ze bij hun eigen teams hadden afgenomen. Vooral die doorvertaling naar hun eigen praktijk werd als prettig ervaren. In de avond gingen de deelnemers in gesprek met Riek Bakker (Kop van Zuid, Leidsche Rijn), een markante dame die op geheel eigen wijze haar teams en omgeving heeft aangestuurd.

Op dag 2 gingen de deelnemers de wei in met Rien Wesseling van Sheepman om met schapen drijven te ervaren welke rol de deelnemers van nature innemen in de teams.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 4 | ProRail 3 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | HWBP 2

Nd KERN 20-22**21, 22, 23**
SEPTEMBER**Seminar 7: Beelden en communicatie**

Een seminar waarin de communicatie met anderen centraal staat.

Dit seminar maakten de deelnemers kennis met ego-posities en oefenden ze daarmee: ouder, volwassene en kind. Ze leerden hoe effectief deze uitgangspositie in een gesprek is en wat er gebeurt in de transactie. Deelnemers kregen de kans hiermee te experimenteren met elkaar.

De deelnemers werd ook geleerd eens met een andere 'bril' naar het project te kijken. En wel met een cultuurbril naar de dynamiek van projecten. Er werd gevraagd welke beweging de deelnemers konden creëren vanuit dit perspectief.

Tot slot kwamen socratische gesprekstechnieken aan bod. Ze kregen een nieuw inzicht aan de hand van simpele vragen: stel je een vraag om je eigen gelijk te bevestigen of ben je nieuwsgierig naar de ander? En welke vooronderstellingen heb je? Kun je zuiver luisteren en daarin je oordeel opschorten?

Een vol programma met waardevolle inzichten en leervragen.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 1 | ProRail 3 | Waterschappen 2 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 2

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

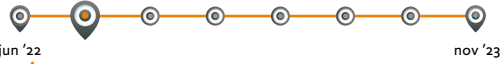
SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd TOP 6

22, 23
SEPTEMBER

Tweede bijeenkomst: Persoonlijk leiderschap

De bijeenkomst stond vol van reflectie op het persoonlijk leiderschap in de groep, in subgroepen en individueel.

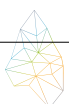
Op dag 1 werd persoonlijk leiderschap van diverse kanten belicht. De deelnemers werden meegenomen in onder andere: kwaliteiten in leiderschap en ontwikkeling in denken over leiderschap. Er was ook ruimte voor inspiratie en reflectie op waarden en op elementen die de deelnemers energie geven: welke beweging zetten ze in of helpen je verder? Ook gingen de deelnemers in gesprek met Henk Naves (voorzitter Raad voor de rechtspraak), over zijn (publiek) leiderschap. Zowel persoonlijk als over de ontwikkeling van de verhoudingen van de rechtstaat en de rol die hij hierin voor zichzelf ziet.

Een actieve workshop vechtkunst met Alwin de Rijke op dag 2. De deelnemers ontdekten hoe ze onder druk reageren en ondanks strijd in verbinding konden blijven. Alwin kan veel aflezen uit de manier waarop men met elkaar werkt.

Het was een intensieve module waarin de deelnemers veel mooie gesprekken hadden met elkaar.

Rijkswaterstaat 4 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 3 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Rotterdam 1 | HWBP 1

Alumniprogramma's en activiteiten

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd BRUG 12

1
JULI

Alumni bijeenkomst

De alumni van Nd Brug 12 komen nog altijd samen op dagen met een bomvol programma. Deze editie was geen uitzondering.

+

De alumni hadden een drukke dag georganiseerd. In de ochtend gingen ze fanatiek aan de slag met oud-marinier Hans Heijda. Ze kregen een taak mee: "maak van je team een eenheid" en dat vooral gericht op hun eigen teams.

In de middag bezochten de alumni een project. De ondergrondse fietsstalling op Station Amsterdam Centraal is nog in aanbouw en zeker het bekijken waard.

Nd KERN 17-19

8, 9
SEPTEMBER

Alumni bijeenkomst

Het was een feest om elkaar te zien voor de deelnemers. Ze blikten terug en voerden goede gesprekken.

+

De alumni begonnen met het uitwisselen van ervaringen en een terugblik op wat toegepast wordt in de praktijk vanuit het Kernprogramma. In de middag gingen de alumni in gesprek met Statenlid van de Provincie Drenthe Johan Moes. En later op de middag stond Ikigai op de agenda onder leiding van Marjoke Hoeve. Hierin stond de vraag centraal: Wat vind jij waard om voor te leven?

De volgende dag gingen de alumni in gesprek met Peter Westra (COO Sealte Q) over de toekomst van de infra.

Het was waardevol voor de alumni om de ervaringen en nieuwe kennis met elkaar te delen en het was een feest elkaar weer te zien.

Rijkswaterstaat 5 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | ProRail 3 | Waterschappen 1 | Gemeente Amsterdam 2 | Gemeente Rotterdam 1 | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 1

Nd KERN 18-20

29, 30
SEPTEMBER

Alumni bijeenkomst

Een projectbezoek, theorie en praktijk rondom 'Open Frame'.

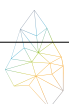
+

Zoals gebruikelijk werd de tijd genomen eens bij te praten en ervaringen te delen. De alumni bezochten project De Dinkel, onder leiding van Pieter Jelle Damsté.

De volgende dag stond in het teken van Open Frame. Een van de belevingen die uit het open frame kwam is: Hebben we nog wel Projectmanagers over 5 jaar? Hoe gaat het met de bemensing, zowel aan de kant van de opdrachtgever als aan de kant van de opdrachtnemer? Welke projecten kunnen nog doorgaan? En bij personeelstekorten, bepalen sollicitanten straks op basis maatschappelijke belangstelling wat nog doorgang kan vinden?

De alumni sloten af met een presentatie van de Kwestie van (bijna alumna) Erin Hoogenboom met het thema 'Omgaan met onvoorspelbaarheid'.

Rijkswaterstaat 4 | Rijksvastgoedbedrijf 2 | ProRail 1 | Waterschappen 1 | Gemeente Amsterdam 1 | Gemeente Den Haag 3 | Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 1 | Stedin 1

Teamprogramma's en activiteiten

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

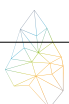
PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

<p>Nd PROJECTPATRONEN</p> <p>mrt '22 jun '23</p> <p>Reflectiesessie Deelnemers werd gevraagd een reflectie te geven op de eendaagse werksessie van 23 juni. Met de woorden "verbazing" en "overgave" is de sessie kort en bondig samen te vatten.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>7 JULI</p>
<p>De stemming tijdens de online reflectiesessie was bijzonder positief. Bijna alle deelnemers hadden de praktijkvraag scherp en ook het ontwikkelteam rond. Opvallend veel deelnemers waren verrast door het enthousiasme waarmee de meeste genodigden bereid zijn om mee te doen. Een belangrijk inzicht was dat een aantal deelnemers richting het programma hetzelfde gedrag leek te vertonen als de opdrachtgevers van hun eigen project: hang naar controle en weinig vertrouwen in de professionaliteit van de projectmanager. "Volledige" overgave is samen in het diepe springen en vertrouwen op de professionaliteit van de ander. Daarmee is de drempel naar de eerste large scale werksessie op 29 september geslecht.</p> <p>Inmiddels is een deelnemer van ProRail in verband met persoonlijke omstandigheden gestopt met het programma. Een andere deelnemer wisselt van project en onderzoekt of hij met een nieuw vraagstuk en systeem kan inschuiven in de tweede large scale bijeenkomst.</p>	
<p>Rijkswaterstaat 7 Rijksvastgoedbedrijf 1 ProRail 1 Gemeente Amsterdam 1</p>	

<p>Nd PROJECTPATRONEN</p> <p>mrt '22 jun '23</p> <p>Reflectiesessie Ter voorbereiding op de eerste large scale werksessie vond er een online opfrissessie plaats. Hierin tuneden we in op het programma, het vraagstuk en voorbereiding op de large scale bijeenkomst in september.</p> <p style="text-align: right;">+</p>	<p>1 SEPTEMBER</p>
<p>We hebben deze bijeenkomst gebruikt om te oefenen met de narratieve methode die Hans Ruijter heeft geïntroduceerd. Verhalen zijn namelijk belangrijke dragers in verandering en dus belangrijk om mee te oefenen. Omdat dit een actieeren-programma is, is het belangrijk stil te staan bij de kleine kraakjes die deelnemers in de weerbarstige praktijk proberen te zetten.</p> <p>We vroegen de deelnemers om een situatie te beschrijven waarin ze het afgelopen half jaar ervaren hebben dat een patroon (hoe klein ook) werd doorbroken. Vervolgens stelden we daarop reflectievragen.</p> <p>Door het schrijven van het verhaal werd voor meerdere deelnemers zichtbaar dat een patroon zich op verschillende lagen herhaalt. Bijvoorbeeld het zoeken naar zekerheden om onzekerheid te beslechten.</p>	
<p>Rijkswaterstaat 8 Rijksvastgoedbedrijf 1 ProRail 1 Gemeente Amsterdam 1</p>	

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd TEAMLEREN
TRIO GRONINGEN

19, 20
SEPTEMBER

Vervolgsessie synergie

Er werd gevolg gegeven aan de twee uitgesproken voornemens uit de vorige bijeenkomst met de projecten Spoorzone Groningen, Kempkensberg fase 2 en Aanpak Ring Zuid.

Vanuit de bijeenkomst in mei lager er twee voornemens. Het eerste voornemen was om met de partners van Provincie en gemeente te kijken naar de fysieke laag. Waar zijn verbindingen mogelijk hoe past dat in visie van Provincie en Gemeente en wat impliceert dat voor huidige afspraken. Het tweede voornemen was uit te wisselen hoe de governance is bedacht en hoe het werkt in de drie verschillende projecten.

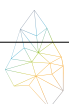
Maandagmiddag vond het gesprek plaats tussen de vertegenwoordigers van de drie projecten met twee directeuren uitvoering van de gemeente Groningen en een directeur van de provincie. Het werd een inspirerend gesprek over een ambitie voor de stad die ze delen en helderheid dat er op de korte termijn niet meer zoveel te regelen is. Die helderheid was vooral voor Kempkensberg fase 2 een teleurstelling. Zij hoopten met de drie projecten de kansen voor verbinding in kaart te brengen. De intentie om nog uit te zoomen op ieders project is wel uitgesproken.

Dinsdagmorgen ontmoetten de drie kernteams elkaar in het DUO-gebouw. Van hieruit heb je prachtig uitzicht op de uitvoering van een deel van de A7. De teams hebben beurtelings de bedoeling en de werking van hun governance uitgewisseld. Vervolgens hebben de teams nog op een rij gezet wat de uitwisseling hen leerde.

Voor nu voldoende inhoudelijk en relationeel vertrekpunt voor de teams om elkaar te vinden als dat nodig is.

Rijkswaterstaat 6 | Rijksvastgoedbedrijf 6 | ProRail 6

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd ROJECTPATRONEN

29
SEPTEMBER

Large scale werksessie

Op 29 september vond de eerste large scale bijeenkomst met alle deelsystemen die door de tien kerndeelnemers waren uitgenodigd.

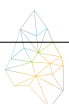
We kunnen terugkijken op een geslaagde dag, waarin ons belangrijkste doel gehaald lijkt. Namelijk dat de deelnemers na afloop zouden zeggen "dit smaakt naar meer" en "we hebben elkaar nodig om rond dit praktijkvraagstuk verder te komen".

In de werksessie stelden we een aantal vragen aan de deelnemers, verdeeld over tien tafels, die de rode draad in het programma vormen: Wat is de vraag die aan de orde is en is dat ook onze vraag? Waarom kijken we systemisch en wat is dat eigenlijk, met welk systeem zit je hier en is dat ook het systeem dat je nodig hebt voor je vraagstuk? Welke archetype patroon herken je in dit systeem? Zijn dat de drijvende krachten die het patroon in stand houden?

Het programma had een mooie balans tussen de theorie van Jaap Schaveling en praktijkvoorbeelden. Het perspectief werkte verrijkend.

Gedurende de dag zagen we dat verschillende tafels verschillende snelheden en behoeften hadden. Dat hebben we gefaciliteerd door ze de ruimte te geven langer bij een vorige stap stil te staan. Er waren ook mensen die gedurende de dag later kwamen, eerder weggingen, of als heel team nog een aanbestedingsoverleg gingen doen. Een afwisseling van vasthouden aan het plan en juist meebewegen met de deelnemers om te kijken hoe ze verder konden komen met het vraagstuk.

Rijkswaterstaat 35 | ProRail 4 | Rijksvastgoedbedrijf 3 | Gemeente Amsterdam 5 | Overig 5

Activiteiten voor ons netwerk

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Nd ZOMERGAST

1
SEPTEMBER

Innoveren in de praktijk

Niet één, maar meerdere zomergasten vulden het programma van Nd Zomergast 2022. De aanwezige werden meegenomen langs verschillende casussen waar geïnnoveerd wordt in de praktijk.

+

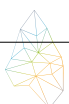
Machteld de Kroon van TNO trapte de Nd Zomergast af, nadat ze de deuren van het TNO Bouwinnovatie Lab had geopend voor een inspirerende rondleiding. We vervolgden de bijeenkomst op een denkbeeldig terras in Amsterdam. Hier waren Levinus van der Veekens (Gebr. van der Veekens) en Marten Klein (Ingenieursbureau Gemeente Amsterdam) in gesprek over innovatief omgaan met uitdagingen in de stad. Dat het vinden van elkaar niet vanzelfsprekend is, bleek uit het persoonlijke voorbeeld van ASAP ERTMS. Jantsje op de Hoek (ProRail) en Joost de Bonte (VolkerRail) spraken over de hobbels die innovatief partnerschap soms met zich mee kan brengen.

Waar het wel is gelukt om een innovatiepartnerschap aan te gaan is bij het Project Sterke Lekdijk, de slotcasus. Zij zijn bezig met een klimaatneutrale dijkversterking via een Europese aanbestedingsvorm en Innovatiepartnerschap. Waldo Molendijk (Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden) en Eddy van Haastregt (Van Oord) vertelden vol enthousiasme over de inzet die zij hebben geleverd om dit voor elkaar te krijgen en hoe de innovatieve ambities een volledig andere aanpak van het project tot gevolg hadden.

Sander Veenhof, technologisch kunstenaar, sloot energiek af met zijn vooruitstrevende blik op technologieën in ons leven.

24 deelnemers

Activiteiten voor ons netwerk

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

nd SOCIËTEIT

De academische blik van... Klaas Veenma

Klaas Veenma en Brendan McCarthy van de Provincie Overijssel spraken samen met collega Janine van Oosten over de zoektocht naar ruimte voor onzekerheid bij urgente opgaven.

29

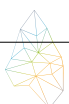
SEPTEMBER

Als promovendus onderzocht Klaas de manier waarop betrokkenen bij drie grote RO-projecten en beleidsmakers in besluitvorming omgaan met onzekerheden. Klaas stelt in zijn proefschrift dat integraliteit, participatie en de mate van haast binnen grote ruimtelijke opgaven, besluitvorming complexer en daarmee ook meer onzeker maken. Terwijl beleidsmakers juist onzekerheid zoveel mogelijk willen reduceren. Klaas begon met een heldere en bondige reflectie op zijn proefschrift.

Brendan heeft met zijn rol bij grote projecten bij de Provincie Overijssel te dealen met de herkenbare wereld die Klaas schetst. Naast het gesprek aan tafel was er regelmatig contact met het thuispubliek door middel van stellingen en verdieping daarop.

38 deelnemers

Samenwerken met de markt

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

DE VERBINDERS

18
AUGUSTUS

Vierde reflectiesessie maatwerkprogramma Afsluitdijk

Aan de hand van het 'archetyp patroon van de onbedoelde tegenstrevers' reflecteerden de partijen op projectsucces.

De eerste integrale reflectiesessie vond plaats op 18 augustus. Naast het reguliere overleg over de voortgang van het werk hebben we het archetype patroon van de onbedoelde tegenstrevers geïntroduceerd. In twee gemengde groepen hebben de teamleden de buitenring van dit patroon ingevuld. Dat begint met de vraag aan beide partijen (in dit geval RWS en Levvel) om hun eigen projectsucces te definiëren. Vervolgens stelden we hen de vraag: Wat heb je van elkaar nodig om allebei je eigen projectsucces te behalen? En aansluitend was de wederkerige toetsvraag: Ben je bereid en in staat om te doen of te leveren wat de ander nodig heeft voor eigen succes?

In de ene groep zaten de wat meer contractgerichte rollen (project- en contractmanagers) en in de andere groep de wat meer uitvoeringsgerichte rollen (technisch managers en omgevingsmanagers). Hoewel de vorige keer er een discrepantie leek te bestaan tussen deze twee type rollen, waken de uitkomsten van deze oefening tussen beide groepen niet zoveel van elkaar af.

Rijkswaterstaat 4 | Aannemers 7

DE VERBINDERS

15
SEPTEMBER

Vijfde reflectiesessie maatwerkprogramma Afsluitdijk

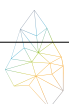
Op 15 september zijn we opnieuw begonnen met een line-up om de thermometer in de beleving van de onderlinge samenwerking te stoppen.

Uit de gekozen posities en de argumenten voor de gemaakte keuzes kwam het beeld naar voren dat het in de onderlinge samenwerking substantieel beter gaat dan bij de laatste line-up van voor de zomer. Ter voorbereiding van deze sessie is de deelnemers gevraagd om voorbeelden in te brengen van situaties waarin ze irritatie hadden ervaren in de samenwerking, wat er op zou kunnen duiden dat ze even in de binnencirkels van het archetype patroon onbedoelde tegenstrevers waren beland. Hiermee zijn kwesties bespreekbaar gemaakt.

De focus is nog steeds gericht op het halen van de beschikbaarheidsdatum. Daarna heeft het project nog wel een paar jaar te gaan, maar gaat het een andere fase in. Hierdoor zullen wat personele wijzigingen plaatsvinden met als gevolg dat een aantal belangrijke cultuurdragers van de nieuwe wijze van samenwerking het project gaat verlaten. Daarom hebben we voor de volgende sessie in oktober Hans Ruijter uitgenodigd om zijn narratieve methode te introduceren om via verhalen de gewenste samenwerkingscultuur ook voor de komende jaren te bestendigen.

Rijkswaterstaat 5 | Aannemers 5

Projectennetwerk

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

PROJECT RENOVATIE VAN BRIENOORDBRUG

6
JULI

Introductiebijeenkomst

Het project renovatie van Brienoordbrug van Rijkswaterstaat is lid geworden van het projectennetwerk van Neerlands diep. Met het projectteam werd daarom een introductiebijeenkomst georganiseerd.

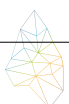

Samen met het volledige team is allereerst kennis gemaakt met elkaar en met het gedachtegoed van Neerlands diep. In een daaropvolgende ronde zijn kennisvragen en kennisparels van de aanwezigen geïnventariseerd.

De aankomende faseovergang van voorbereiding naar aanbesteding vraagt om een andere projectorganisatie met heldere uitgangspunten ten opzichte van de samenwerking met de aannemer. Dit betekent een switch in mindset van de huidige bezetting. Ook het kernteam geeft aan dat er nog een paar stappen te zetten zijn om als een integraal team te gaan functioneren.

Daar wordt binnenkort ook een begin mee gemaakt. Er is veel kundigheid en bereidwilligheid om dit samen te doen. Maar het ontbreekt het team vooral aan tijd om er in ieder geval "even uit te stappen".

Rijkswaterstaat 8

Neerlands diep

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

RAAD VAN ADVIES

Vergadering (online)

In kleine bezetting besteedde de raad van advies onder andere aandacht aan de contouren van de samenwerkingsovereenkomst Neerlands diep.

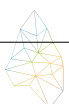

22
SEPTEMBER

Begin september heeft Astrid Bunt vanwege haar vertrek bij ProRail ook afscheid genomen van de raad van advies Neerlands diep. De vertegenwoordiging van ProRail zal worden overgenomen door Martijn Blokker. In een volgend overleg wordt het voorzitterschap bepaald.

Jack Amesz (Den Haag) deed verslag van de vorderingen van de werkgroep die zich buigt over de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst Neerlands diep. Daarnaast werd de mogelijke invulling besproken van de eerstvolgende RvA-Special die gewijd zal zijn aan het thema gebiedsontwikkeling.

Rijksvastgoedbedrijf 1 | Gemeente Den Haag 1 | Neerlands diep 1

Doorkijk komend kwartaal

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

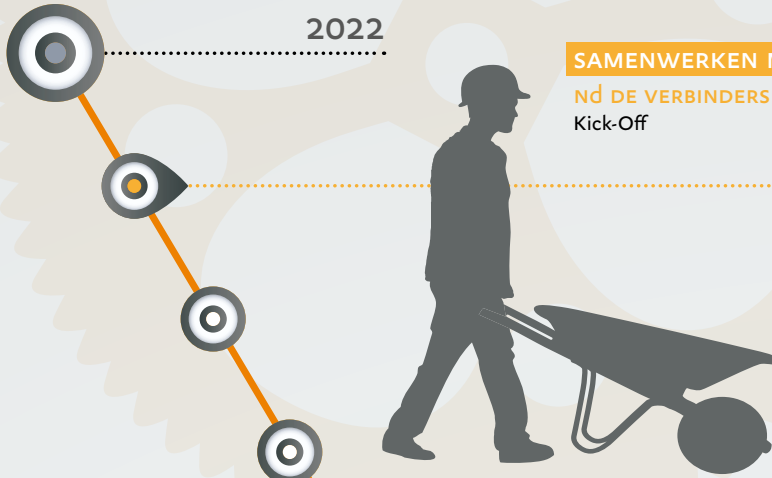
oktober
2022

6 en 7 oktober

SAMENWERKEN MET DE MARKT

Nd DE VERBINDERS 7

Kick-Off

november
2022

4 november

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

Nd KERN 19-21

Certificatuitreiking

3 november

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK

NEERLANDS DIEPGANG

Certificatuitreiking

1 december

ACTIVITEITEN VOOR HET NETWERK

Nd SOCIËTEIT

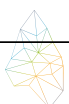
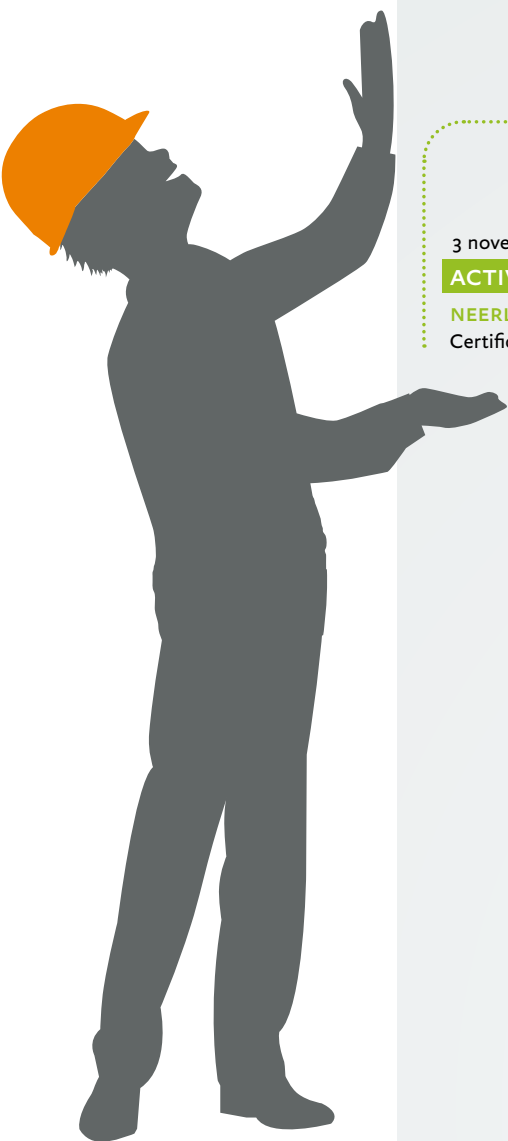
december
2022

9 december

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

Nd BRUG 19

Januari
2023

Afsluiting

INHOUD

INDIVIDUELE PROGRAMMA'S

ALUMNIPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

TEAMPROGRAMMA'S EN ACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN VOOR ONS NETWERK

SAMENWERKEN MET DE MARKT

PROJECTENNETWERK

NEERLANDS DIEP

DOORKIJK

Deze rapportage is tot stand gekomen met bijdrage van: **Alijd Bunge, Marjan Lont, Luc Boekesteijn, H el ne Kleijne, Maarten Kraneveld, Steven van Luipen, Wendy Blankert, Jaap Verhoeven, Janine van Oosten en Ellen Visser.**

Redactie: Ellen Visser en Sharon Fisser.

Heb je vragen over deze rapportage, of over de kwartaalrapportages van Neerlands diep in het algemeen? Neem dan contact op met Ellen Visser (Directeur).

ellen@neerlandsdiep.nl

nd PARTNERS

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeente Rotterdam

Gemeente Utrecht

Den Haag

**Gemeente
Amsterdam**

ProRail